

de dibuix al natural amb model nu.

Com en el cas de Bertrana, l'activitat d'Aguilera suscita tota mena de suspicàcies.

Pep Colomer explica com s'escandalitzava la seva àvia:

"No podia concebre que un home que tenia una col·locació segura a les Aigües Potables de Barcelona ho deixés tot de cop, tenint una família a mantenir, per fer la vida aventurera d'un artista, mot que a criteri de les persones "benpensants" era l'exponent del màxim llibertinatge i irresponsabilitat".

Passat l'escàndol inicial, Aguilera alterna la seva escola particular amb l'ensenyament a l'Escola Municipal de Belles Arts. Allà hi ha un altre artista, Joan Carrera, que també dóna classes privades a casa seva.

Aguilera i Carrera són, ja, els mestres d'una generació d'artistes que tots coneixem. Després de la guerra, apareix un altre professor amb acadèmia pròpia: Joan Orihuel. La seva escola és igualment el bressol de molts i molts destacats artistes gironins.

I encara voldria evocar, de passada, l'aquarellista Martí Adroher i Bosch, amb el qual vaig passar tantes tardes d'estiu de la meva adolescència, aprenent a dibuixar i a pintar per les vores de l'Onyar i pels camins de St. Daniel.

I així, a la fi d'aquesta llarga cadena, arribem als artistes d'avui i trobem en Domènec Fita, un altre creador amb preocupacions de pedagog.

Jordi Gimferrer ha escrit que Fita "porta a la sang un sentit didàctic aglutinador que es trasllueix tothora en la seva obra plàstica".

En el llibre s'explica com i quan es fa evident, en la vida de Fita, aquesta inquietud per l'ensenyament de l'art.

Amb una conversa mantinguda amb ell, i que ocupa la primera part del llibre, hem repassat la llarga i dura prehistòria de l'Estudi d'Art.

Les múltiples accions que en Fita, sol o conjuntament amb altres companys artistes, va dur a terme durant més de 15 anys per fer possible l'ensenyament oficial de l'art a Girona. 15 anys i almenys nou projectes diferents, tots ells frustrats, que van des del nivell universitari i la Facultat d'Art fins a les Escoles d'Arts Aplicades, les Escoles d'Arts i Oficis, els Centres de FP modalitat artística o els tallers experimentals de les Arts Plàstiques.

Per tal d'aconseguir una Escola d'Art a Girona, en Fita hauria pactat amb el dimoni.

Fins va estar a punt de pactar amb el governador Victorino Anguera que, si no era el diable, se'n faltava poc.

I com que ningú no el va entendre, o almenys ningú no el va secundar, en Fita es va decidir a fer el seu propi estudi privat, l'Estudi d'Art, del qual avui celebrem els 10 anys.

El llibre és l'inventari i el balanç d'aquest Estudi que té potser quelcom de la bohèmia creadora de Bertrana, de la disciplina rigorosa de Pons Martí i, sobretot, de la llibertat d'Aguilera.

Ignasi Esteve diu, com Enric Adroher: "Fita ens empeny a ser lliures, molt lliures".

Per l'Estudi, en aquests 10 anys, hi ha passat molta gent -el llibre ho demostra amb lletres i amb imatges- però em sembla que ningú no podrà dir que allà l'han fet ser esclau d'una moda o d'una concepció estètica determinada.

Als alumnes de l'Estudi d'Art, òbviament, els han fet treballar, però per fer-los treure d'ells mateixos el que portaven dintre i per deixar volar lliurement, per damunt de totes les regles, la seva pròpia personalitat creadora.

En Fita ja ho va dir en el seu discurs d'ingrés a la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi: "la pedagogia de l'esdevenidor serà despertar i fomentar la creativitat".

I això és el que ha fet a casa seva durant aquests 10 anys. I, per si hi hagués algun dubte, aquest llibre en dóna testimoni amb una eloqüència aclaparadora.

Voldria acabar amb una frase i amb una anècdota.

Amb la frase tornem al començament, perquè és de Josep Aguilera. Pertany al programa de l'exposició dels seus alumnes que tingué lloc l'any 1930 a l'Ateneu de Girona, i és la mateixa que avui podria dir en Domènec Fita davant l'exposició que hem inaugurat, i la mateixa que podria dir jo com a presentador d'aquest llibre:

"A la consideració de tots deixo aquests treballs. Que els comentaris benevolents que pugui fer envers ells els serveixin d'empenta i d'estímul per reprendre novament l'agrada tasca".

L'anècdota, que voldria dedicar a tots els alumnes i exalumnes de l'Estudi d'Art, és un episodi corprenedor de la vida de Charles Chaplin.

Nascut, com és sabut, en un racó miserable del Soho de Londres, Chaplin va ser durant els primers anys un nen pobre que pidolava per les cantonades i que menjava les deixalles dels venedors de verdures del mercat de Covent Garden.

La seva mare, Hanna, actriu de vodevil, abandonada del marit, va perdre el cap, i el seu fill, encara molt petit, va portar-la de la mà fins a un manicomi.

Al cap dels anys, quan Charles Chaplin havia esdevingut famós i multimilionari, va fer treure la seva mare del manicomi de Londres i la va portar a Califòrnia perquè passés els últims anys de la vida en una mansió semblant a la seva. I conten que quan aquella Hanna Chaplin sense seny rebia la visita del seu fill, en el moment d'acomiar-se sempre li entaforava a la butxaca un tros de pa embolicat amb paper de diari com els que li havia preparat quan era petit i se'n anava a pidolar pels carrers.

I així el gran geni universal del cinema tornava a casa en el seu cotxe de luxe palpant a la butxaca aquell crostó de pa sec que li recordava els anys de la seva infantesa.

Vosaltres, alumnes i exalumnes de l'Estudi d'Art, també feu el vostre camí i podreu arribar molt amunt -o potser ja hi heu arribat- en el camp de l'expressió artística.

El món dóna i donarà moltes voltes i vosaltres, amb l'esperit obert i progressiu, trobareu -o potser ja heu trobat- la plenitud del vostre estil personal, la vostra pròpia manera d'interpretar plàsticament el món que us envolta i d'explicar el misteri del vostre propi món interior.

Però sempre, per anys que passin, per lluny que hagueu anat, trobareu en el fons de la butxaca alguna engruna d'inspiració i alguna llesca de tècnica i d'ofici que us hi van introduir, gairebé d'amagat, durant el vostre pas per l'Estudi d'Art de Montjuïc.

Per això aquest llibre, que és la memòria i la crònica del vostre passat, és també la penyora i la garantia del vostre futur.